

Wat een informatie!

Lessuggestie bij de Kinderboekenweek 2019

Boek: Zo werkt het! Machines & voertuigen

Auteur: John Farndon

Illustrator: John Paul

Onderwerp: Kenmerken van informatieve boeken ontdekken en persoonlijke voorkeuren onderzoeken.

Neem samen een duik in het informatieve boek Zo werkt het! Machines & voertuigen.

Lees de informatie, bekijk de afbeeldingen en laat de kinderen met een vraag- en antwoordspel onderzoeken op welke manier zij graag informatie krijgen.

Nodig

- printblad 1 en 2 (1 per kind)
- printblad 3 (1 per viertal)
- diverse dubbele pagina's uit het boek (zie stap 2) (1 dubbele pagina per viertal)
- eventueel meerdere informatieve boeken over vervoer of andere onderwerpen

Stap 1: Klassikaal denkgesprek

- Deel printblad 1 en 2 uit en lees samen pagina 28 en 29 van het boek (onderwerp achtbanen).
- Start een klassikaal denkgesprek over informatieve boeken. Stel vragen als:
 - Wat voor soort boek is dit?
 - Lees je een informatief boek op dezelfde manier als een leesboek? Waarom wel of niet?
 - Waaraan zie je dat dit boek voor kinderen is?
 - Schrijvers doen hun best om moeilijke onderwerpen voor kinderen begrijpelijk te maken. Hoe zie je dat in dit fragment? (bijvoorbeeld: makkelijker taalgebruik, korte tekstjes, duidelijke kopjes, voorbeelden en vergelijkingen, verklarende afbeeldingen)
 - Wie leest er weleens een informatief boek en wanneer?
- Laat de verklarende woordenlijst achter in het boek zien. Wat vind je van zo'n woordenlijst? Zou je hem gebruiken? Waarom wel of niet?
- Laat dan het register zien. Wat is het verschil met de woordenlijst? Waarvoor gebruik je een register? (Het is een lijst met trefwoorden waarmee je gericht op onderwerp kunt zoeken.)

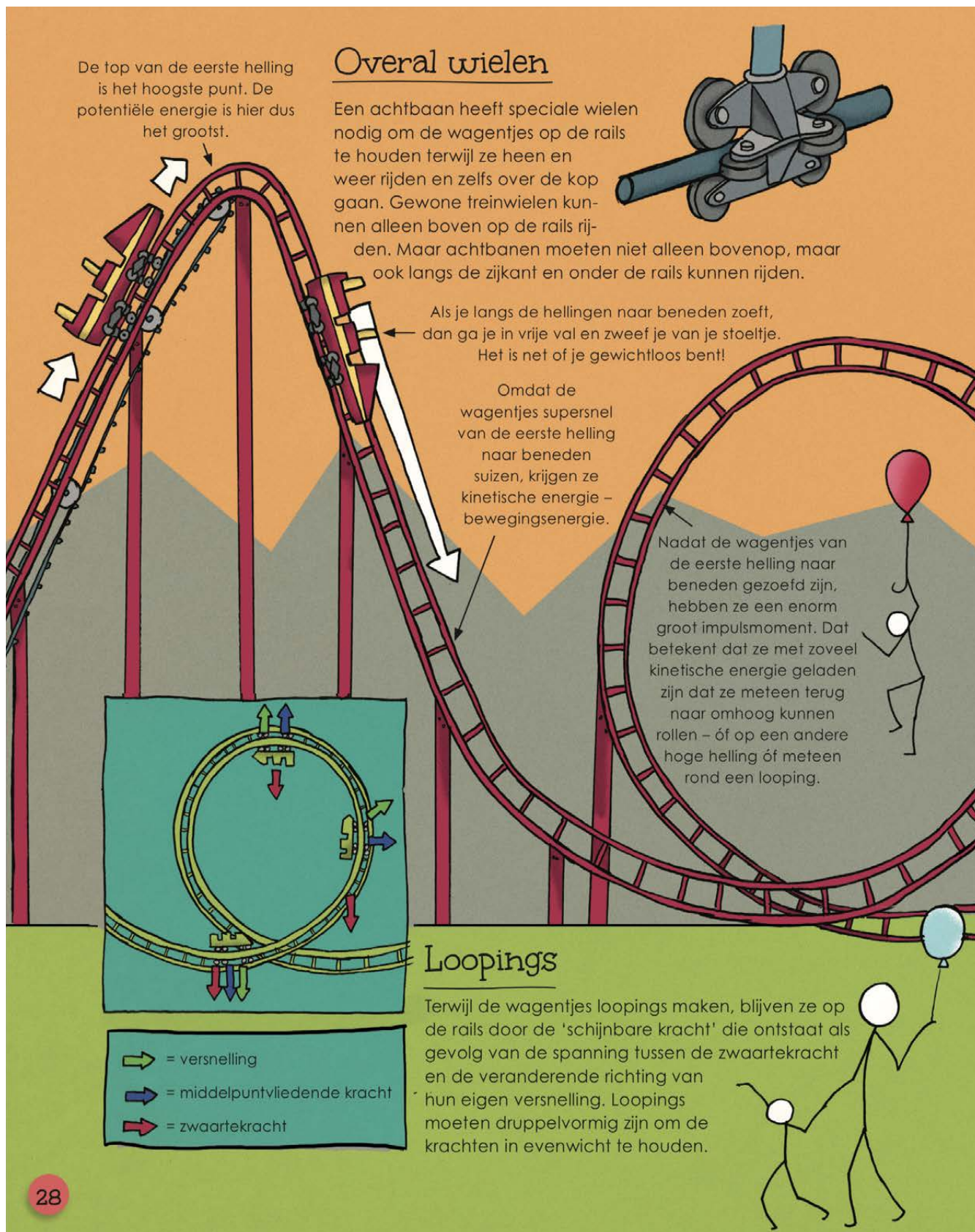
GRIP OP LEZEN | LESSUGGESTIE KINDERBOEKENWEEK 2019 | GROEP 5-6

Stap 2: Vraag- en antwoordspel

- Maak groepjes van 4. Geef elk groepje een printblad 3 met de vragenkaartjes. De kinderen knippen ze los en leggen ze ondersteboven op tafel. Nu kunnen ze in viertallen een vraag- en antwoordspel spelen. Zorg dat elk viertal een kopie van een spread (twee naast elkaar liggende pagina's uit het boek) heeft, bijv.: p18-19 Tunnelboormachines, p20-21 Maaidorsers, p38-39 Auto's, p56-57 Treinen, p78-79 Ballonnen en zeppelins, p80-81 Drones, p90-91 Passagiersschepen, p98-99 Vliegdekschepen.
- Leg uit hoe het spel werkt. *Lees en bekijk de twee bladzijdes. Trek dan om de beurt een vragenkaart van de stapel. Het kind dat de kaart trekt, leest de vraag hardop voor. Bespreek samen het antwoord op de vraag en schrijf het dan kort op op een los blaadje.* Op sommige vragen zullen de kinderen verschillende antwoorden hebben. Dat is natuurlijk geen probleem. De vragen en opdrachten zorgen ervoor dat de kinderen de middelen die een schrijver gebruikt om informatie behapbaar te presenteren gericht onderzoeken en dat ze zich bewust worden van hun eigen leesvoorkeuren. Ook kan het spel hun interesse voor informatieve boeken aanwakkeren. Door verrassende weetjes als 'er passen meer dan 60 vliegtuigen op één vliegdekschip' ontdekken ze misschien dat ze een boek dat ze in de eerste instantie links zouden laten liggen heel interessant kan zijn en dat je informatieve boeken ook 'voor de lol' kunt lezen en niet alleen voor een spreekbeurt.

Stap 3: Afsluiten

- Bespreek het spel na. Vraag de groepjes om elk een vraag en een antwoord te delen met de rest van de groep.
- Zorg eventueel voor meer informatieve boeken in de klas en laat de kinderen daarin grasduinen. Dan kunnen ze zien dat er veel verschillende manieren van informatie geven zijn. In veel informatieve boeken zitten 'tussendoortjes' om de lezer bij de les te houden, zoals wist-je-datjes, proefjes om zelf te doen of een korte quiz.
Stel vragen als: *Welke overeenkomsten en verschillen zien je? Wat maakt het ene boek begrijpelijker dan het andere? Welk boek vind jij het interessantst? En komt dat door het onderwerp, door de manier waarop de informatie gegeven wordt of door allebei?*
- Leg het boek op een zichtbare plaats in de klas en moedig de kinderen aan het op een ander moment nog even te bekijken.

Achtbanen

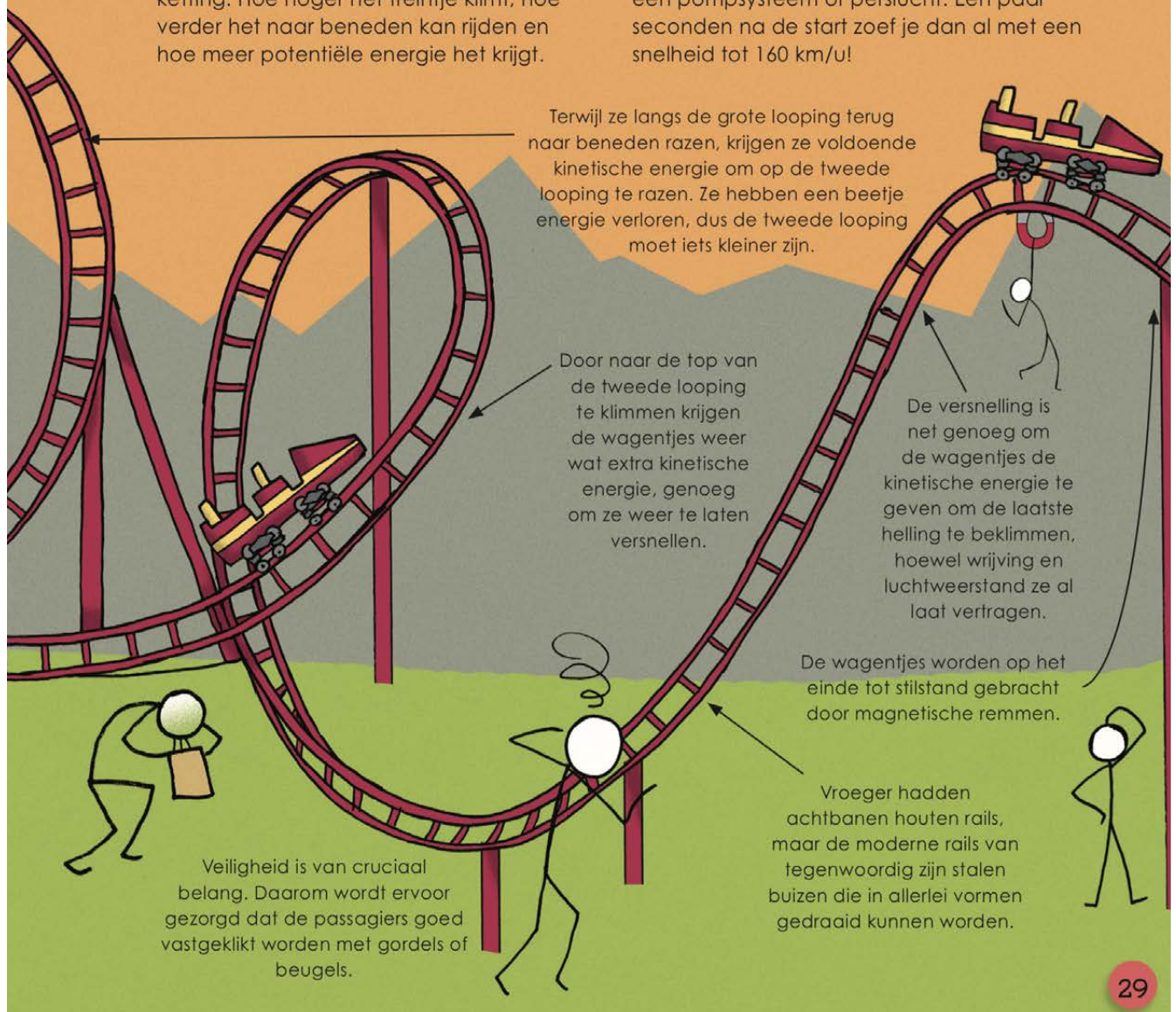
Achtbanen lijken net dolle treinen. Maar voor die superangstaanjagende ritjes op de achtbaan is er geen motor of stroom nodig. Ze worden aangedreven door de zwaartekracht en het impulsmoment. Ze hebben alleen stroom nodig om ze van de top van de eerste helling te lanceren. Daarna rijden ze gewoon vanzelf...

Naar boven klimmen

Bij oudere achtbanen worden de wagentjes eerst traag op de eerste en grootste helling getakeld met behulp van een ketting. Hoe hoger het treintje klimt, hoe verder het naar beneden kan rijden en hoe meer potentiële energie het krijgt.

Lancering: woesj!

Moderne achtbanen worden met een krachtige lancering op de rails 'afgeschoten'. Dat gebeurt met behulp van elektromagneten, een pompsysteem of perslucht. Een paar seconden na de start zoef je dan al met een snelheid tot 160 km/u!

Wat vind je het interessantste
weetje en waarom?

Op welke manier helpen de
tekeningen je om de
informatie te begrijpen?

Welk woord vind je moeilijk?
Kun je de betekenis vinden in de tekst
of in de afbeeldingen?
Zo ja, waar?

Bedenk een nieuwe titel
voor de bladzijde.

Bedenk twee quizvragen bij de tekst.
De rest van het groepje zoekt
het antwoord.

Schrijvers maken vaak een vergelijking
om informatie begrijpelijk te maken.
Bijvoorbeeld: Het grootste vliegtuig ter
wereld is zo groot als een voetbalveld.
Kun je in de tekst en vergelijking vinden?
Zo ja, welke?

Welk stukje vind jij het duidelijkst en
waarom?

Stel, je mag zelf twee bladzijdes
schrijven en tekenen voor dit boek.
Over welke machine of over welk
voertuig zou je schrijven?

Waar zou je wel meer over
willen weten?

Welk stukje vind jij het
onduidelijkst en waarom?